

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1931.

Ljubljana, 16. aprila 1931.

Štev. 4.

23.

Okrožnica „Casti connubii“ papeža Pija XI. o krščanskem zakonu.

(Nadaljevanje.)

Nobilis quidem castorum coniugum animus commenta haec, vel sola natura duce, ut vana et turpia respuit profecto atque contemnit; et hanc naturae vocem approbat sane atque confirmat cum Dei mandatum »Non moechaberis«⁵⁷, tum illud Christi: »Omnis, qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam moechatus est eam in corde suo«⁵⁸. Nullae autem humanae consuetudines vel exempla prava, nullaque progressae humanitatis species poterunt unquam huius divini praecepti vim infirmare. Nam quemadmodum unus idemque »Jesus Christus heri et hodie ipse et in saecula«⁵⁹, ita una eademque Christi doctrina permanet, ex qua ne unus quidem apex praeteribit, donec omnia fiant.⁶⁰

Quicumque vero nuptialis fidei et castimoniae nitorem scribendo dicendoque obscurant, iidem errorum magistri fidam honestamque mulieris viro obtemperacionem facile labefactant. Audacius etiam complures ex iis indignam illam esse alterius coniugis erga alterum servitutem effutunt; aequalia inter coniuges omnia esse iura; quae cum unius servitute violentur, quandam mulieris emancipationem superbissime praedicant peractam esse vel peragendam. Hanc autem triplicem, sive in domestica societate regenda, sive in re familiari administranda, sive in prolis vita arcenda vel perimenda, statuunt, et socialem, oeconomiam, physiologicam vocant: physiologicam quidem, quatenus mulieres ab oneribus uxoris, sive coniugalibus, sive maternis, pro sua libera voluntate solutas aut solvendas volunt (hanc autem non emancipationem, sed nequam facinus esse iam satis diximus); oeconomiam vero, qua volunt mulierem, etiam in seio et repugnante viro, libere posse sua sibi negotia habere, gerere, administrare, liberis, marito familiaeque, tota posthabitis; socialem denique, quatenus ab uxore curas domesticas sive liberorum sive familiae remonent, ut, iis neglectis suo ingenio indulgere valeat, et negotiis officiisque etiam publicis addicatur.

At ne haec quidem est vera mulieris emancipatio neque illa rationi congruens et dignissima libertas, quae christianae nobilisque mulieris et uxoris muneri debetur; potius est muliebris ingenii et maternae dignitatis corruptio et totius familiae perversio, qua maritus privatur uxore, proles matre, domus familiaeque tota vigili semper custode. Quin immo in ipsius mulieris perniciem vertitur haec falsa libertas et non naturalis cum viro aequalitas; nam si mulier ab regia illa descendit sede, ad quam per Evangelium intra domesticos parietes

⁵⁷ Exod., XX, 14.⁵⁸ Matth., V, 28.⁵⁹ Hebr., XIII, 8.⁶⁰ Cfr. Matth., V, 18.

evecta est, brevi in veterem servitutem (sin minus specie, re tamen vera) redigetur, fietque, ut apud ethnicos erat, merum viri instrumentum.

Aequalitas autem illa iurium, quae tantopere exaggeratur et praetenditur, in iis quidem agnoscere debet, quae propria sunt personae ac dignitatis humanae, quaeque nuptialem pactionem consequuntur et coniugio sunt insita; in iisque profecto uterque coniux eodem omnino iure gaudet eodemque debito tenetur; in ceteris, inaequalitas quaedam et temperatio adesse debet, quam familiae bonum ac debita domesticae societatis et ordinis unitas firmitasque postulant.

Sicubi tamen sociales et oeconomicae condiciones mulieris nuptiae, ob mutatos conversationum humanarum modos et usus, aliquo pacto mutari debent, auctoritatis publicae est, civilia uxoris iura ad huius temporis necessitates et indigentias aptare, habita quidem ratione eorum, quae exigunt diversa sexus feminei indoles naturalis, morum honestas, commune familiae bonum, modo etiam essentialis ordo societatis domesticae incolumis maneat, qui altiore quam humana, id est, divina auctoritate atque sapientia conditus est, et nec legibus publicis nec privatis beneplacitis mutari potest.

Sed ulterius etiam progrediuntur recentiores coniugii osiores, eo quod germano solidoque amori, coniugalis felicitatis et intimae dulcedinis fundamento, caecam quandam sufficiunt indolis convenientiam consensionemque ingenii quam sympathiam vocant; qua cessante, relaxari vinculum docent quo solo uniuntur animi, ac plene dissolvi. Quid hoc erit aliud nisi domum super arenam aedificare? Quam, cum primum obiecta fuerit adversitatum fluctibus, ait Christus Dominus labefactandam esse continuo et collapsuram: »Et flaverunt venti et irruerunt in domum illam, et cecidit et fuit ruina illius magna«. ⁶¹ At contra, quae supra petram constituta fuerit domus, mutua nempe inter coniuges caritate, et deliberata ac constanti animorum coniunctione solidata nulla concutietur adversitate, nedum evertatur.

Praestantissima quidem hactenus duo priora christiani coniugii bona vindicavimus, Venerabiles Fratres, quibus hodierni societatis eversores insidiuntur. Sed sicut haec bona tertium, quod sacramenti est, longe antecellit, ita nil mirum quod hanc imprimis excellentiam multo acrius videmus ab iisdem oppugnari. Et primum quidem tradunt, matrimonium rem esse omnino profanam mereque civilem, nec ullo modo religiosae societati, Ecclesiae Christi, sed uni societati civili committendam; tum vero addunt a quovis indissolubili vinculo nuptiale foedus esse liberandum, coniugum secessionibus seu divortiis non modo toleratis, sed lege sancitis; ex quo denique fiet ut, omni spoliatum sanctitate, coniugium in rerum profanarum ac civilium numero iaceat.

Primum illud in eo statuunt, quod actus ipse civilis sit pro vero contractu nuptiali habendus (matrimonium civile id vocitant); actus religiosus autem sit additum quiddam, vel, ad summum, plebi supersticiosiori permittendum. Deinde, sine ulla reprehensione volunt ut liceat connubia a catholicis hominibus cum acatholicis misceri, nulla religionis habita ratione neque quae sito religiose auctoritatis consensu. Alterum, quod sequitur, in perfectis divortiis excusandis ponitur, et in legibus iis civilibus laudandis ac provehendis, quae ipsius vinculi solutioni favent.

Quod ad religiosam cuiusvis coniugii et multo magis christiani matrimonii et sacramenti indolem attinet, cum quae de hac re notanda sunt, Leonis XIII Litteris Encyclicis, quas saepe commemoravimus quasque Nostras quoque diserte iam fecimus, fusius tractentur gravibusque fulciantur argumentis, ad eas hinc remittimus nec nisi perpauca nunc Nobis repetenda ducimus.

⁶¹ Matth., VII, 27.

Vel solo rationis lumine, maxime si vetusta historiae monumenta investigentur, si constans populorum conscientia interrogetur, si omnium gentium instituta et mores consulantur, satis constat sacrum quiddam ac religiosum inesse in ipso naturali coniugio, »non adventitium sed ingenum, non ab hominibus acceptum, sed natura insitum«, com »habeat Deum auctorem, fueritque vel a principio quaedam Incarnationis Verbi Dei adumbratio«. ⁶² Consurgit enim sacra coniugii ratio, quae intime cum religione et sacrum rerum ordine coniuncta est, cum ex origine illa divina, quam supra commemoravimus, tum ex fine ad ingenerandam educandamque Deo subolem, ac Deo item coniuges christiano amore mutuoque adiumento addicendos; tum denique ex eiusdem naturali coniugii officio, providentissima Dei Conditoris mente instituto, ut quoddam sit transvehendae vitae quasi vehiculum, quo parentes divinae omnipotentiae velut administri inserviunt. Ad haec accedit nova dignitatis ratio ex Sacramento petita, qua matrimonium christianorum evasit longe nobilissimum atque ad tantam excellentiam provectum, ut »mysterium magnum«, »honorabile... in omnibus«, apparuerit Apostolo. ⁶³

Quae religiosa matrimonii indoles celsaque eius gratiae et coniunctionis Christum inter et Ecclesiam significatio, sanctam ab sponsis postulat erga christianum connubium reverentiam sanctumque studium, ut matrimonium quod ipsi inituri sunt, ad archetypum illud ipsum quam proxime accedat.

At multum in hoc deficient, et aliquando non sine salutis aeternae periculo, qui temere mixtas ineunt nuptias, a quibus maternus Ecclesiae amor et providentia, gravissimis de causis, retrahit suos, quemadmodum ex multis apparet documentis, illo Codicis canone comprehensis, qui haec decernit: »Severissime Ecclesia ubique prohibet, ne matrimonium ineatur inter duas personas baptizatas quarum altera sit catholica, altera vero sectae haereticæ seu schismaticæ adscripta; quod si adsit perversionis periculum coniugis catholici et prolis, coniugium ipsa etiam lege divina vetatur«. ⁶⁴ Quod si Ecclesia interdum, pro temporum, rerum, personarum rationibus, a severioribus his praescriptis (salvo iure divino, et per opportunas cautiones remoto, quantum fieri potest, perversionis periculo) dispensationem non recusat, difficulter tamen fieri potest ut coniux catholicus nonnihil detrimenti ex istis nuptiis non capiat.

Unde in prognatos haud raro derivatur lugenda a religione defectio vel saltem praeceps decursus in religiosam illam negligentiam seu, quam vocant, indifferentiam, infidelitati impietatique proximam. Illud etiam accedit quod in mixtis nuptiis multo difficilior reddatur viva illa animorum conformatio, mysterium, quod diximus, arcanam nimirum Ecclesiae cum Christo coniunctionem, imitatura.

Facile enim deficiet arctior animorum communio, quae sicuti est Ecclesiae Christi signum et nota, ita christiani coniugii signum sit oportet, decus et ornamentum. Nam distrahi solet aut saltem relaxari animorum vinculum, ubi in rebus ultimis et summis, quas homo veneratur, idest in religionis veritatibus et sensibus, dissimilitudo mentium habetur et voluntatum intercedit diversitas. Ex quo periculum est, ne langueat inter coniuges caritas, itemque labefactetur domesticae societatis pax et felicitas, quae ex cordium potissimum unitate proficiscitur. Nam ut iam ante tot saecula antiquum Ius Romanum definierat: »Nuptiae sunt coniunctio maris et feminae et consortium omnis vitae, divini et humani iuris communicatio«. ⁶⁵

At maxime, ut iam monuimus, Venerabiles Fratres, restitutionem istam perfectionemque matrimonii a Christo Redemptore statutam augescens in dies

⁶² Leo XIII, Litt. Encycl. Arcanum, d. 10. Febr. 1880.

⁶³ Cfr. Ephes., V, 32; Hebr., XIII, 4.

⁶⁴ Cod. Iur. Can., c. 1060.

⁶⁵ Modestinus, in Dig. (Lib. XXIII, II: De Ritu nuptiarum, lib. I, Regularum.)

divortiorum facilitas impedit. Quin immo neopaganismi fautores, tristi rerum usu nihil edocti, in sacram coniugii indissolubilitatem, legesque eam iuvantes, acrius in dies invehi pergunt, ac licere divortia decernendum esse contendunt, ut alia scilicet, eaque humanior, lex obsoletis legibus sufficiatur.

Divortiorum autem causas ii quidem multas in medium proferunt et varias; e personarum vitio seu culpa alias profectas, alias in rebus positas (subiectivas illas, has obiectivas appellant); quaecumque denique individuum vitae societatem asperiores efficiunt atque ingratam. Has porro causas ac leges multiplici ex capite probari volunt: ex utriusque bono coniugis in primis, sive alter innocens est atque a reo propterea secedendi suo iure gaudens, sive sceleribus obnoxius, eaque de causa ab igrata et exacta coniunctione seiungendus; deinde e bono prolis, quae recta institutione destituitur vel eiusdem fructus amittit, cum nimis facile, e parentum discordiis aliisque male factis offensam passa, a virtutis via abstrahatur; denique ex communi bono societatis, quod postulet, primo ut ea matrimonia extinguantur penitus, quae, iam nihil valeant ad id assequendum quod natura spectat; dein ut coniugibus discedendi potestas fiat lege, cum ut avertantur crimina quae ex eorumdem coniugum convictu vel consociatione facile essent pertimescenda, tum ne magis in dies ludibrio habeatur iudiciale forum et legum auctoritas, eo quod coniuges, ad exoptatam divortii sententiam impetrandam, aut crimina, ob quae iudex ad normam legis solvere valeat vinculum, consulto committant, aut eadem se commisisse, coram iudice, licet rerum condicionem clare ipse perspiciat, insolenter mentiantur atque peiurent. Quamobrem blateratur, leges omnibus his necessitatibus, mutatisque temporum condicionibus, hominum opinionibus, civitatum institutis ac moribus esse omnino conformandas: quae vel singula, maxime vero omnia in unum collecta, facultatem divortiorum certis de causis concedendam prorsus esse luculentissime testentur.

Alii, ulterius mira procacitate progressi, matrimonium utpote contractum mere privatum, consensui item arbitrioque privato utriusque contrahentis, ut fit in ceteris privatis contractibus, prorsus esse relinquendum opinantur, quavis propterea de causa dissolvendum.

Verum, contra has quoque insanias omnes stat, Venerabiles Fratres, una lex Dei certissima, a Christo amplissime confirmata, nullis hominum decretis vel scitis populorum, nulla legumlatorum voluntate debilitanda: »Quod Deus coniunxit, homo non separet«;⁶⁶ Quod quidem si iniuria homo separaverit, irritum id prorsus fuerit; iure propterea, ut plus semel vidimus, Christus ipse asseveravit: »Omnis qui dimittit uxorem suam et alteram ducit, moechatur; et qui dimissam a viro ducit, moechatur.«⁶⁷ Et haec Christi verba quodcumque respiciunt matrimonium, etiam naturale tantum et legitimum; omni enim vero matrimonio convenit illa indissolubilitas, qua illud partium beneplacito et omni saeculari potestati, ad vinculi solutionem quod pertinet, est omnino substractum.

Memoria item renovanda est sollemnis iudicii, quo Concilium Tridentinum sub poena anathematis haec reprobavit: »Si quis dixerit propter haeresim aut molestam cohabitationem aut affectatam absentiam a coniuge dissolvi posse matrimonii vinculum: anathema sit;«⁶⁸ et: »Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum docuit et docet, iuxta evangelicam et apostolicam doctrinam propter adulterium alterius coniugum matrimonii vinculum non posse dissolvi, et utrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero coniuge vivente, aliud matrimonium contrahere, moecharique eum, qui,

⁶⁶ Matth., XIX, 6.

⁶⁷ Luc., XVI, 18.

⁶⁸ Concil. Trid., sess., XXIV, c. 5.

dimissa adultera, aliam duxerit, et eam, quae, dimisso adultero, alii nupserit: anathema sit.⁶⁹

Quod si non erravit neque errat Ecclesia, cum haec docuit et docet, ideoque certum omnino est matrimonii vinculum ne ob adulterium quidem dissolvi posse, in comperto est reliquas tanto debiliores, quae afferri solent, divortiorum causas multo minus valere nihilique prorsus esse faciendas.

Ceterum quae supra contra vinculi firmitatem e triplici illo capite obii-ciunt, ea facile dissolvuntur. Incommoda enim illa omnia arcentur ac pericula propulsantur, si quando, in extremis illis adiunctis, discessio permittatur coniugum imperfecta, id est incolumi atque integro vinculo, quam lex ipsa Ecclesiae concedit claris canonum verbis, quae de separatione tori et mensae et habitationis decernunt.⁷⁰ Iam secessionis huiusmodi causas, conditiones, modum simul et cautelas, quibus et liberorum institutioni et familiae incolumitati fiat satis, atque incommoda item omnia, sive ea coniugi, sive proli, sive ipsi civili communitati impendent, quoad poterit, praecaveantur, legum erit sacrarum statuere, et ex parte saltem, etiam civilium legum, pro civilibus scilicet rationibus atque effectibus.

Quaecumque autem ad firmitatem coniugii indissolubilem asserendam afferri solent et supra attigimus, constat eadem eodemque iure valere sive ad necessitatem facultatemque divortiorum excludendam, sive ad potestatem ea concedendi cuilibet magistratui negandam; quot item pro priore illa stant praeclara emolumenta, totidem contra apparent in altera parte detrimenta, cum singulis tum universae hominum societati perniciosissima.

Atque, ut iterum sententiam decessoris Nostri afferamus quantam materiam bonorum in se coniugii indissolubis firmitas contineat, tantam malorum segetem divortia complecti, vix attinet dicere. Hinc videlicet, incolumi vinculo, lula ac securam matrimonia conspiciamus, illinc coniugum secessionibus propositis vel ipsis divortiorum periculis obiectis, ipsa foedera nuptialia mutabilia aut certe anxii obnoxia fieri suspicionibus. Hinc mutua benevolentia consociatioque bonorum confirmata mirifice; illinc, ex ipsa secessionis facta potestate, extenuata miserrime. Hinc coniugum castae fidei addita peropportuna praesidia: illinc infidelitati perniciose incitamenta suppeditata. Hinc liberorum susceptio, tutio, educatio proventa efficaciter; illinc gravioribus usque detrimentis affecta. Hinc inter familias cognatosque discordiis multiplex praeclusus aditus, illinc discordiarum occasio oblata frequentius. Hinc facilius oppressa, illinc iacta copiosius multoque latius semina simultatum. Hinc potissimum dignitas officiumque mulierum, in societate sive domestica sive civili, redintegrata feliciter ac restituta; illinc indigne depressa, siquidem in periculum coniciuntur uxores ne cum libidini virorum inservierint, pro derelictis habeantur.⁷¹

Ex quoniam ad perdendas familias, ut iam Leonis XIII gravissimis verbis concludamus, »frangendasque regnum opes nihil tam valet, quam corruptela morum; facile perspicitur, prosperitati familiarum ac civitatum maxime inimica esse divortia, quae a depravatis populorum moribus nascuntur, ac, teste rerum usu, ad vitiosiores vitae privatae et publicae consuetudines aditum ianuamque patefaciunt. Multoque esse graviora haec mala constabit, si consideretur, frenos nullos futuros tantos qui concessam semel divortiorum facultatem valeant intra certos, aut ante provisos, limites coercere. Magna prorsus est vis exemplorum, maior cupiditatum: hisce incitamentis fieri debet, ut divortiorum libido latius quotidie serpens, plurimorum animos, invadat, quasi morbus contagione vulgatus, aut agmen aquarum, superatis aggeribus, exundans.⁷²

⁶⁹ Concil. Trid., sess., XXIV, c. 7.

⁷¹ Cod. Iur. Can., cc. 1128 sqq.

⁷² Leo XIII, Litt. Encycl. Arcanum, 10 Febr. 1880.

⁷³ Litt. Encycl. Arcanum, 10 Febr. 1880.

Ideoque, ut in iisdem Litteris legitur, »nisi consilia mutantur, perpetuo sibi metuere familiae et societas humana debebunt, ne miserrime coniciantur in... rerum omnium certamen atque discrimen.«⁷² Quae quidem omnia quam vere ante quinquaginta annos praenuntiata fuerint, abunde confirmat crescens in dies morum corruptio et inaudita familiae depravatio in iis regionibus, ubi Communismus plene dominatur.

III.

Quid sapientissimus nostri generis Creator ac Redemptor de humano coniugio statuerit, Venerabiles Fratres, huc usque venerabundi admirati sumus, simulque doluimus tam pium divinae Bonitatis consilium ab humanis cupiditatibus, erroribus, vitiis frustrari conculcarique nunc passim. Consentaneum igitur est ut animum Nostrum paterna quadam cum sollicitudine ad opportuna invenienda remedia convertamus, quibus perniciosissimi quos recensuimus abusus tollantur et debita matrimonio reverentia ubique restituatur.

Ad quod in primis iuvat certissimum illud in memoriam revocare, quod in sana philosophia atque adeo in sacra theologia sollemne est: quaecumque nimirum a recto ordine declinarunt, non posse ea in pristinum ac suae naturae congruentem statum alia via reduci, quam ad divinam rationem, quae (ut docet Angelicus)⁷³ omnis rectitudinis exemplar est, revertendo. Quae quidem fel. rec. decessor Noster Leo XIII contra Naturalistas gravissimis hisce verbis iure urgebat: »Lex est provisa divinitus, ut quae a Deo et natura auctoribus instituta sunt, ea tanto plus utilia ac salutaria experiamur, quanto magis statu nativo manent, integra atque incommutabilia, quandoquidem procreator rerum omnium Deus probe novit quid singularum institutioni et conservationi expediret, cunctasque voluntate et mente sua sic ordinavit, ut suum unaquaeque exitum convenienter habitura sit. At si rerum ordinem providentissime constitutum immutare et perturbare hominum temeritas aut improbitas velit, tum vero etiam sapientissime atque utilissime instituta aut obesse incipiunt, aut prodesse desinunt, vel quod vim iuvandi mutatione amiserint vel quod tales Deus ipse poenas malit de mortalium superbia atque audacia summere.«⁷⁴

Oportet igitur ad rectum ordinem in re coniugali restituendum, ut omnes divinam de matrimonio rationem contemplantur ad eamque se conformare studeant.

Verum, cum huic studio indomitae praesertim concupiscentiae vis obsistat, quae sane potissima est causa cur contra sanctas matrimonii leges peccetur, cumque homo cupiditates suas, sibi subditas habere non possit, nisi prius se subiciat Deo, hoc primum curandum erit secundum ordinem divinitus statutum. Nam firma lex est, ut quicumque se Deo subiecerit, gaudeat ille subici sibi, divina gratia opitulante, concupiscentiam animique sui motus; qui vero rebellis Deo fuerit, illatum sibi a violentis cupiditatibus intestinum bellum experiatur ac doleat. Quod quam sapienter decretum sit, ita exponit S. Augustinus: »Hoc enim expedit: inferius subici superiori; ut et ille qui sibi subici vult quod est inferius se, subiciatur superiori se. Agnosce ordinem, quaere pacem! Tu Deo; tibi caro. Quid iustius? quid pulchrius? Tu maiori, minor tibi: servi tu ei, qui fecit te, ut tibi serviat quod factum est propter te. Non enim hunc ordinem novimus, neque hunc ordinem commendamus: Tibi caro, et tu Deo! sed: Tu Deo, et tibi caro! Si autem contemnis, Tu Deo, numquam efficies, ut Tibi caro. Qui non obtemperas Domino, torqueris a servo.«⁷⁵

⁷² Litt. Encycl. Arcanum, 10 Febr. 1880.

⁷³ S. Thom. Aquin., Summ. theolog., 1.a—2.ae, q. 91, a. 1—2.

⁷⁴ Litt. Encycl. Arcanum, 10 Febr. 1880.

⁷⁵ S. August., Enarrat. in Ps. 143.

Quem divinae Sapientiae ordinem ipse beatissimus Doctor Gentium, afflante Spiritu Sancto, testatur; cum enim veterum sapientum meminisset, qui cognitum a se et exploratum omnium rerum Conditorum adorare et revereri renuissent: »Propterea, inquit, tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam, ut contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis;« et iterum: »propterea tradidit illos Deus in passiones ignominiae.«⁷⁷ »Deus (enim) superbis resistit, humilibus autem dat gratiam,«⁷⁸ sine qua, quemadmodum idem Doctor Gentium monet, homo nequit rebellem coercere concupiscentiam.⁷⁹

Quoniam igitur huius indomiti impetus nequaquam, ut requiritur, temperari poterunt, nisi prius animus ipse demissum pietatis et reverentiae obsequium Conditori suo praestiterit, prae ceteris id est necessarium, ut eos, qui se sacro coniugii vinculo nectunt, intima et germana pervadat totos erga Deum pietas, quae universam eorum vitam informet, mentem et voluntatem summa erga Dei Maiestatem impleat reverentia.

Rectissime igitur et ad absolutissimam christiani sensus normam faciunt illi animarum Pastores qui coniuges, ne in matrimonio a Dei lege descendant, in primis ad pietatis et religionis exercitia hortantur, ut Deo se totos tradant, eius auxilium assidue implorent, Sacramenta frequentent, piam semper et in omnibus devotam erga Deum voluntatem foveant atque servant.

Falluntur vero vehementer qui, posthabitis aut neglectis his, quae naturam excedunt, rationibus, naturalium scientiarum usu et inventis (biologiae scilicet, scientiae transmissionis hereditariae, aliarumque id genus) homines inducere posse putant, ut carnis desideriis frenos iniciant. Quae non ita dicta volumus, perinde ac si res naturales, quae inhonestae non sint, parvi sint faciendae; unus est enim auctor et naturae et gratiae, Deus, qui utriusque ordinis bona in usum et utilitatem hominum contulit. Iuvare igitur possunt et debent fideles naturalibus quoque artibus; sed errant qui has sufficere opinentur ad foederis nuptialis castitatem stabiliendam, aut iis maiorem vim inesse putent, quam gratiae supernaturalis auxilio.

Haec autem coniugii et morum ad divinas de matrimonio leges conformatio, sine qua eius instauratio efficax esse non potest, postulat ut ab omnibus expedite, firma certitudine et nullo admixto errore quaenam sint eiusmodi leges dignosci possit. At nemo non videt, quot fallaciis aditus aperiretur et quanti errores admiscerentur veritati, si res singulis relinqueretur solo rationis lumine exploranda, aut si privata veritatis revelatae interpretatione investigaretur. Quod quidem si in multis aliis ordinis moralis veritatibus locum habet, id tamen potissimum in his, quae ad coniugium pertinent, attendi debet, ubi voluptatis libido irrumpere in fragilem humani generis naturam eamque decipere et corrumpere facile possit; idque eo magis, quod ad legis divinae observationem, ardua interdum, eademque diu coniugibus experiunda sunt, quibus, ut rerum usu docemur, debilis homo quasi totidem utitur argumentis, ut a lege divina servanda sese eximat.

Quapropter ut legis divinae non fictio aliqua aut corruptio, sed vera germanaque cognitio humanas mentes collustret hominumque mores dirigat, pietati erga Deum eique obsequendi studio sincera atque humilis erga Ecclesiam obcedentia adiungatur oportet. Ecclesiam enim constituit ipse Christus Dominus magistrum veritatis, in his etiam quae ad mores pertinent regendos ordinandosque, etsi in his multa humanae rationi per se impervia non sunt. Deus enim, quemadmodum ad naturales religionis et morum veritates quod pertinet, rationis lumini revelationem addidit ut, quae recta et vera sunt, »in praesenti quoque generis humani conditione ab omnibus expedite, firma certi-

⁷⁷ Rom., I, 24, 26.

⁷⁸ Iac., IV, 6.

⁷⁹ Cfr. Rom., VII, VIII.

tudine et nullo admixto errore cognosci possint⁸⁰ ita Ecclesiam in eundem finem constituit totius de religione et moribus veritatis custodem et magistrum; cui propterea fideles, ut a mentis errore et a morum corruptione immunes serventur, oboediant, et mentem animumque subiciant. Et ne auxilio a Deo tam liberali benignitate collato se ipsi priverent, necessario hanc oboedientiam praestare debent non solum sollemnibus Ecclesiae definitionibus, verum etiam, servato modo, ceteris Constitutionibus et Decretis, quibus opiniones aliquae ut periculosa aut pravae proscribuntur et condemnantur.⁸¹

Quocirca christifideles caveant in his etiam, quae hodie de matrimonio circumferuntur, quaestionibus, ne suo se iudicio nimis committant neve falsa rationis humanae libertate, seu »autonomia« quam vocant, allici se sinant. Alienissimum enim est ab omni veri nominis christiano, suo ingenio ita superbe fidere, ut iis solum, quae ipse ex interioribus rerum visceribus cognoverit, assentiri velit, et Ecclesiam, ad omnes gentes docendas regendasque a Deo missam, rerum et adiunctorum recentium minus gnaram existimare, vel etiam iis tantum, quae per sollemniore quas diximus definitiones ea iusserit, assensum et oboedientiam praestare, perinde ac si opinari prudenter liceat cetera eius decreta aut falso laborare aut veritatis honestatisque causam niti non satis. Est proprium, contra, veri omnis christifidelis, sive doctus hic est sive indoctus, in omnibus quae ad fidem et mores pertinent se regi et duci sinere a Sancta Dei Ecclesia, per eius Supremum Pastorem Romanum Pontificem, qui regitur ipse a Iesu Christo Domino Nostro.

Cum ergo omnia ad Dei legem et mentem reducenda sint, ut in universum et perpetuo matrimonii instauratio peragatur, summi sane momenti est, fideles bene de matrimonio edoceri: verbo et scripto, non semel nec leviter, sed saepe et solide, clavis gravibusque argumentis, ut eiusmodi veritates intellectum percellant animumque permoveant. Sciant iidem assidueque recogitent quantam Deus sapientiam, sanctitatem, bonitatem erga humanum genus ostenderit, matrimonium instituendo, sacris legibus illud fulciendo, multoque tum magis cum ad Sacramenti dignitatem mirifice exivit, per quam tam copiosus gratiarum fons christianis coniugibus patet, ut nobilissimis connubii finibus caste fideliterque inservire queant in sui et liberorum, totiusque societatis civilis atque humanae consortionis bonum et salutem.

Profecto, si hodierni matrimonii eversores toti in eo sunt, ut sermonibus, scriptis, libris et libellis, aliisque innumeris modis mentes pervertant, animos corrumpant, coniugalem castimoniam ludibrio dent, turpissima quaeque vitia laudibus efferant, multo magis Vos, Venerabiles Fratres, quos »Spiritus Sanctus possuit episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo«⁸² toti in eo esse debetis, ut per vos ipsi et per sacerdotes vobis commissos, atque adeo per apte electos laicos Actionis Catholicae a Nobis tantopere exoptatae et commendatae, in apostolatus hierarchici auxilium vocatos, omni qua par est via errori opponatis veritatem, turpi vitio splendorem castitatis, cupiditatum servituti libertatem filiorum Dei,⁸³ iniquae divortiorum facilitati perennitatem genuinae in matrimonio caritatis et ad mortem usque inviolatum datae fidei sacramentum.

Unde fiet, ut christifideles toto animo gratias Deo referant, quod eius mandato ligentur et suavi quadam vi cogantur ut quam longissime fugiant a quavis carnis idololatria et ab ignobili libidinis servitute; itemque ut magnopere absterreantur omnique studio sese avertant a nefariis illis commentis, quae, in dedecus sane dignitatis humanae, voce et scripto, sub nomine »perfecti

⁸⁰ Conc. Vat., sess. III, cap. 2.

⁸¹ Cfr. Conc. Vat., sess. III, cap. 4; Cod. Iur. Can., c. 1324.

⁸² Act., XX, 28.

⁸³ Cfr. Io., VIII, 32 sqq.; Gal., V, 13.

matrimonii« nunc ipsum circumferuntur, quaeque scilicet perfectum istud matrimonium idem tandem esse faciunt ac »matrimonium depravatum«, prouti etiam, iure meritoque, dictum est.

Haec salubris de matrimonio christiano instructio ac religiosa disciplina ab exaggerata illa institutione physiologica longe distabit, qua, his nostris temporibus, nonnulli, qui se coniugalis vitae emendatores iactant, servire coniugibus contendunt, plurima verba de physiologicis his rebus faciendo, quibus tamen ars potius discitur callide peccandi quam virtus caste vivendi.

Itaque, Venerabiles Fratres, Nostra toto animo facimus verba quibus decessor Noster fel. dec. Leo XIII in suis de matrimonio christiano Litteris Encyclicis universi orbis Episcopos est allocutus: »Quantum contentione assequi, quantum auctoritate potestis, date operam, ut apud gentes fidei Vestrae commendatas integra atque incorrupta doctrina retineatur quam Christus Dominus et coelestis voluntatis interpretes Apostoli tradiderunt, quamque Ecclesia Catholica religiose ipsa servavit, et a Christifidelibus servari per omnes aetates iussit.«⁸⁴

(Konec prih.)

24.

Iz Acta Apostolicae Sedis.

1.

Odpustek za invokacijo blažene Device Marije.

Sv. apostolska penitenciarija (Officium de Indulgentiis) podeljuje za invokacijo »Regina Apostolorum, ora pro nobis« odpustek 300 dni (A. A. S. XXIII, 1931, str. 23).

2.

Popolni odpustek za korne molitve.

Za recitiranje dnevnega oficija pred sv. Rešnjim Telesom je bil klerikom višjih redov od sv. apostolske penitenciarije (Officium de Indulgentiis) podeljen popolni odpustek (Škof. list 1930, str. 144). Ta milost *je bila sedaj raztegnjena tudi na vse redovnice in članice ženskih redov, ki so po svojih konstitucijah dolžne opravljati dnevni oficij (A. A. S. XXIII (1931), str. 23).

3.

Patrona bolniških strežnikov.

Z apostolskim pismom z dne 28. avgusta 1930 sta bila sv. Janez od Boga in sv. Kamil Lelijski proglašena za zaščitnika svetnih bolniških strežnikov in njihovih združenj (A. A. S. XXIII (1931), str. 8).

⁸⁴ Litt. Encycl. Arcanum, 10 Febr. 1880.

1500letnica efeškega koncila.

(431—1931)

Z obsodbo Nestorijevih krivih nauk je tretji vesoljni koncil v Efezu l. 431. poudaril tri verske resnice. Prvič, da je v Jezusu Kristusu le ena božja oseba v dveh naravah, v božji in človeški. Drugič, da je torej Marija v pravem pomenu besede božja Porodnica, ker od nje po človeški naravi rojeni sin je že pred rojstvom pravi in resnični božji Sin; tako je brezmadežni Devici Mariji bil ohranjen naslov: Bogorodica. Tretjič pa se je na tem koncilu v jasni luči pokazalo, da je tedaj tudi vzhodna Cerkev priznavala rimskega papeža, naslednika sv. Petra, za poglavarja vesoljne Kristusove Cerkve. Papež Celestin je namreč poslal kot svoje zastopnike na koncil škofa Arkadija in Projekta ter mašnika Filipa, katere so vsi zbrani škofje priznali ter sprejeli papeževo pisanje, v katerem je Nestorijev nauk zavrnil in obsodil. Izjava papeževa jim je bila merodajna, njo so brez pridržka sprejeli in razglasili 10. julija 431.

Po želji sv. Očeta papeža Pija XI. naj se 1500 letnica tega koncila po vsem katoliškem svetu slovesno praznuje. Pri nas naj se ta obletnica praznuje tako, da naj se letošnja šmarniška pobožnost porabi v to, da se največje dostojanstvo Marijino, t. j. njeno božje materinstvo, razlaga in slavi. Zadnji dan maja, v nedeljo 31. maja, pa naj se v vseh cerkvah, kjer se vrši javna božja služba, v pridigi vernikom razloži pomen 1500 letnice in po slovesni sv. maši zapoje zahvalna pesem.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1931.

† Gregorij,
škof.

Konference Sodalitatis ss. Cordis Jesu v l. 1930.

Ljubljana (mesto): 4 konference. — O mladinskih organizacijah (kaplan Marijan Dokler). — Karitativna akcija pri nas (prof. dr. Alfonz Levičnik). — (O dveh konferencah nista bili poslani poročili.)

Ljubljana (okolica): 9 konferenc. — Katoliška akcija (spiritual^o dr. Ciril Potočnik). — Zakon o osebnih imenih (župnik Andrej Lavrič). — Vodstvo Marijinih družb (dekan Valentin Zabret). — Zavarovanje organistov (župnik Jožef Novak). — Učni načrt za verouk na eno- in dvo-razrednicah (župniki Andrej Pavlin, Janez Rihtaršič in Anton Tomelj). — Kako vpeljati v župnijo katoliško akcijo (p. Teodor Tavčar O. F. M.). — Nekaj misli o najsvet. liturgičnem opravilu (p. Anghel Appej O. F. M.). — Važnost tiska in način propagande (urednika dr. Alojzij Kuhar in Jožef Košiček). — Službeni prejemki duhovnikov v dušnem pastirstvu (župnik Matija Kastelic). — Obravnavanje cerkvenega zakonika, razgovori o novem Cerkvem molitveniku, razni pastoralni razgovori.

Cerknica: 4 konference. — Spovedna molčečnost (kaplan Franc Kirar). — Učni načrt za verouk na eno-, dvo- in trirazrednicah (župnik Jernej Hafner, žup. upravitelj Anton Črnuželj in kaplan Janez Bergant).

— Talmud (župnik Karel Žužek). — Duhovnik in njegovo delovanje v javnosti (kaplan Franc Učakar). — Razni pastoralni razgovori.

Kamnik: 4 konference. — Poozbajilne molitve in presv. Evharistija (župnik Janez Kepec). — Uporaba sv. pisma v katekizmu (župnik Viktor Čadež). — Delo za mladino v cerkvi in zunaj cerkve (kaplan Ivan Platiša). — Duhovnikovo karitativno delo (župnik Franc Bernik). — »Naš list«, glasilo KA za kamniško in moravsko dekanijo (Josip Godina C. M.). — Organizacija fantov (Janez Kalan).

Kočevje: 2 konferenci. — Namen in bistvo Marijine kongregacije (župnik Jožef Erker). — Razlogi uma in vere za bivanje božje (župnik Jožef Erker).

Kranj: a) cerkljanska skupina: 4 konference. — Cerkev in šolski zakoni (župnik Jožef Brešar). — Katoliško časopisje v češko-slovaški državi (župnik Franc Lakmayer). — Judje v naši državi (kaplan Andrej Šavli). — Fašizem (David Doktorič).

b) kranjska skupina: 10 konferenc. — O mašnih rubrikah (vikar dr. Jožef Pogačnik). — Katoliška akcija v sedanjih razmerah (spiritual dr. Ciril Potočnik). — O rezervatih (vikar dr. Jožef Pogačnik). — O mešanih zakonih (kaplan Anton Pogačnik). — Naše cerkveno petje (kaplan Leopold Govekar). — Boj socializma za otroško dušo (žup. uprav. Karel Sparhakl). — Marijini vrteci in mladeniške Marijine družbe (župnik Anton Vovk). — Cerkev in kult telesa (kaplan Ivan Špendal). — O liturgičnem gibanju (kaplan Viktor Zakrajšek). — O zvonovih in zvonarjih (kaplan Anton Pogačnik). — Pametno in nespametno štedenje v cerkvi (prof. Franc Watzl). — Naše naloge z ozirom na industrializacijo Gorenjske (župnik Matija Škerbec). — Pregled protiverskih modernih struj in praktične posledice za nas (vikar dr. Jožef Pogačnik). — O novem učnem načrtu za verouk (katehet Jožef Žužek). — Kateheza o Jezusovi mladosti (kaplan Leopold Govekar).

Leskovec: 4 konference. — Učni načrt za verouk na osnovni in ponavljavni šoli (župnik Andrej Zupane). — Katoliška akcija, župnijski sveti (prof. dr. Janez Fabijan). — Obnova evharističnega življenja na podlagi odlokov papeža Pija X. (župnik Janez Filipič). — Evharistični kongres v Zagrebu (dekan Alojzij Kurent). — Dušni pastir in bolniki (župnik Janez Frančič). — Čitanje sinode, razna poročila in pastoralni razgovori.

Litija: 3 konference. — Moderna delovna šola in katehet (kaplan Franc Markež). — Instrukcija o sv. maši in sv. Rešnjem Telesu (župnik Andrej Širaj). — Zakon o osebnih imenih in spisovanje matice (župnik Valentin Sitar). — Magnificat (dekan Matej Rihar). — Marijina kongregacija in katoliška akcija v sedanjosti (župnik Andrej Širaj). — Marijin vrtec in vzgoja mladine (beneficiat Franc Pleša). — Položaj deklet, ki gredo v tujino (beneficiat Franc Pleša). — Časopisje in propaganda (urednik Jožef Košiček).

Loka: 5 konferenc. — Ločitev skupnega življenja med zakonskimi (župnik Jožef Brajec). — Katoliška akcija (župnik Ivan Gogala). — Katoliška cerkev in kapitalizem (župnik Josip Logar). — O kleru anglikanske cerkve (žup. uprav. Franc L. Ramšak). — Duhovna moč sv. Cerkve zoper kraljestvo satanovo (župnik Ivan Dovč). — Čitanje cerkvenega zakonika in razni pastoralni razgovori.

Moravče: 4 konference. — Katoliška akcija, župnijski sveti (prof. dr. Janez Fabijan). — »Naš list«, glasilo KA za kamniško in moravsko dekanijo (Josip Godina C. M.). — Učni načrt za verouk na osnovnih šolah (dekan Janko Cegnar). — Svetega Duha dar moči in sveti župnik Vianney (župnik Jakob Ogrizek). — Kateheza: K Jezusu prihite pastirji (ekspozit

Franc Osolnik). — Časopisje in propaganda (urednik Jožef Košiček). — Razni pastoralni razgovori.

Novo mesto: 6 konferenc. — O zadružništvu (Franc Gabrovšek). — Ordo commendationis animae (prošt Karel Čerin). — Učni načrt za verouk na osnovnih šolah (župnik Alojzij Volc, kaplana Martin Bukovec in Viljem Cunder). — Duhovnikova skrb za cerkvene umetnine (žup. upr. Ivan Veider). — O velikonočnem izpraševanju (župnik Franc Vovko). — Dopolnilna prenosna taksa (davč. kontr. Fajdiga).

Radovljica: a) mošenijska skupina: 9 konferenc. — Dušno pastirstvo v ženski kaznilnici (kurat Pavel Simončič). — Duhovnik in ljudstvo — nekdanj in sedaj (župnik Josip Lavtižar). — Pruski kulturni boj (župnik Franc Kanduč). — Cvetice sv. Terezike na trnjeva svečeniška pota (župnik Franc Bleiweis). — Izrek »omnis amor ordinatus incipit a semetipso« — z ozirom na delo dušnega pastirja (župnik Franc Pečarič). — Vzroki slovenskega liberalizma (župnik Franc Zorko). — Roža Marija in cvetka Terezika (župnik Franc Bleiweis). — Sv. Avguštin v okrožnici »Ad salutem humani generis« (župnik Josip Lavtižar). — Verstva v Makedoniji (p. dr. Stanislav M. Aljančič O. F. M.). — Arski župnik in vice (župnik Franc Bleiweis). — Meje političnih in verskih občin (župnik Franc Zorko). — Binacija (župnik Mihael Zevnik). — Vianney kot spovednik (župnik Franc Bleiweis). — Marijini vrteci (kaplan Franc Gornik).

b) jeseniška skupina: 4 konference. — Razgovor o kulturnih prilikah, društvenem življenju in KA. — Časopisje in propaganda zanj (urednik Jožef Košiček). — Zimski sport z dušnopastirskega vidika (župnik Karel Čuk). — Razni pastoralni razgovori.

Ribnica: a) ribniška skupina: 7 konferenc. — Obhajilna patena (dekan Anton Skubic). — Zakon o osebnih imenih in spisovanje matic (dekan Anton Skubic). — Pouk ženinom in nevestam pred poroko (dekan Anton Skubic). — Učni načrt za verouk na osnovnih šolah (razgovor). — Katoliška akcija v župniji in na deželi (župnik Andrej Orehek). — Tabori Marijinih družb (razgovor). — Katoliška akcija in tretji red (p. Friderik Saller O. F. M.). — Novi čas — nove naloge v dušnem pastirstvu (župnik Karel Škulj). — Potreba fantovskih taborov (dekan Anton Skubic). — Važnost filma v katoliški prosveti (kaplan Karel Plot). — Frančiškovi križarji (p. Ambrozij Remec O. F. M.).

b) velikolaška skupina: 7 konferenc. — Delo v župnijskem svetu KA (župnik Anton Mrkun). — KA in krščanska karitas (župnik Anton Mrkun). — Delo v KA (župnik Jakob Ramovš). — Mladinski listi (razgovor). — Psihologija in spovednica (župnik Franc Krumpestar). — Delo za cirilmetodijsko idejo (župnik Anton Mrkun). — Naša prognoza (župnik Karel Škulj). — Zakoniti predpisi proti nemorali (župnik Anton Mrkun).

Semič: 6 konferenc. — Obhajilna patena (župnik Matija Novak in kaplan Karel Papež). — Ureditev katehetskih nagrad (župnik Jakob Omahna in kaplan Janez Hladnik). — Kateheza: Jezus pooblasti apostole (kaplan Ivan Štrus). — Učni načrt za verouk na osnovnih šolah (razgovor). — Moderno pastirovanje mladine (kaplan Anton Miklavčič). — Napol zaprte duhovne vaje (prodekan p. Pavlin Bitnar). — Zakaj je dandanes tako malo zanimanja za cerkvene govore? (kaplan Martin Radoš). — Liturgika v posameznih razredih (žup. upr. Lovro Kos). — Pastirovanje današnje moške mladine (prodekan p. Pavlin Bitnar). — Stanje našega časopisja (urednik dr. Janez Ahčin). — Duhovnikovo udejstvovanje na prosvetnem polju (kaplan Janez Hladnik). — Smernice za prosvetno delo v Belikrajini (žup. upr. Andrej Ile).

Šmarije: 5 konferenc. — Zavarovanje organistov (dekan Franc Pešec). — De pollutione (župnik Janez Hladnik). — Naše združeno gospodarstvo (Franc Gabrovšek). — Učni načrt za verouk na osnovnih šolah (župnik Ivan Kogovšek). — Razni aktualni pastoralni razgovori.

Trebnje: 4 konference. — Naši izseljenci (dekan Ivan Tomažič). — Izseljenci v Ameriki (p. Kazimir Zakrajšek O. F. M.). — Učni načrt za verouk na osnovnih šolah (kaplana Jožef Strah in Ivan Tiringar). — Izpraševanje pri spovedi (župnik Janko Dolenc). — Dušni pastir in bolni drugoverci (župnik Henrik Bukowitz). — O časopisju (urednik dr. Janez Ahčin).

Vrhnika: 2 konferenci. — Učni načrt za verouk na osnovnih in po-navljalnih šolah (razgovor). — O ponižnosti (župnik Matej Sušnik).

Žužemberk: 4 konference. — Kateheza o potrebi in sadovih molitve (žup. upr. Alojzij Zupanc). — Naša sodobna inteligenca (kaplan Gregorij Mali). — Učni načrt za verouk na osnovnih šolah (župnik Ivan Žavbi). — Kako sme spovednik v spovednici porabiti to, kar je izven spovedi zvedel o spovedencu (župnik Ivan Žavbi). — O časopisju (urednik Jožef Košiček).

27.

Cerkvena oznanila.

V nekaterih župnijah je prišlo v navado, da se pri službi božji ob nedeljah in praznikih oznanjajo stvari, ki službo božjo profanirajo in spominjajo na tiste prodajalce, ki jih je Kristus izgnal iz templja. Da se v prihodnje prižnica ne bo onečaščala s takimi oznanili, se določa sledeče:

S prižnice se smejo oznanjati samo stvari, ki se tičejo božje službe, ali so sploh v tesni zvezi z vero in verskim življenjem, kakor n. pr. dela krščanske ljubezni do bližnjega. Vse drugo naj se oznanja zunaj cerkve po službi božji. Naznanila raznih svetnih oblasti se smejo oznanjati le v sporazumu s škofijskim ordinariatom. Tudi se ne smejo oznanjati v cerkvi gledališke predstave in druge prireditve, ki jih prirejajo razne organizacije, če niso verske vsebine (n. pr. misijonska predavanja). Zlasti pa naj se ne nosijo na prižnico razne razprodaje, dražbe, zborovanja gospodarskega ali političnega značaja itd.

Vsa oznanila naj se zapisujejo v oznanilno knjigo. Če je bilo oznanilo pisano ali tiskano na posebnem listku, naj se ta listek shrani, v oznanilni knjigi pa naj se prav kratko označi predmet takega oznanila. Gg. dekanom se naroča, naj se pri vizitaciji prepričajo, kako se je ta določba izvrševala.

28.

Razstava cerkvenih paramentov in posod.

Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani namerava letos 7. junija prirediti razstavo cerkvenih paramentov in cerkvenih posod.

Obrnilo se je name s prošnjo, da bi razstavo podpiral ter odredil, naj cerkve prepuste dotične predmete škofijskemu ordinariatu za razstavo, ki bi se priredila ob skupnem sodelovanju škofijskega ordinariata in Bratovščine sv. Rešnjega Telesa.

Prošnji sem ugodil in tudi dovolil, da se bo razstava vršila v veliki dvorani škofijskega dvorca.

Zato naročam župnim uradom, naj cerkvene paramente in posode pregledajo, starinsko važnejše ali umetniško pomembnejše odberejo in 1. junija 1931 škofijskemu ordinariatu ali po zanesljivi osebi ali pa uradno priporočeno pošljejo.

V poštev prihajajo: mašni plašči (zlasti z grbi, z letnicami, vezeni ali sicer navadni, platneni, usnjati); manipli in stole pa le, če so izredne kakovosti; velumi za kelihe, dalmatike, izredni prtovi, lepe čipke starejših dob; kelihi (gotski, baročni, rokokojski, empirski); ciboriji, monštrance, relikviariji, vrčki iz kovine z okraski, krožniki itd.

Ob pošiljatvi naj se spiše seznam vseh poslanih predmetov v dveh izvodih; en izvod se bo takoj po prejemu potrjen vrnil.

Vsi predmeti bodo zavarovani. Izredni stroški se povrnejo.

Razstava bo z zgodovinskega in umetniškega gledišča gotovo zelo poučna; zato upam, da se je bodo vse župnije in samostanske cerkve, ki hranijo označene predmete, rade udeležile.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1931.

† Gregorij,
škof.

29.

Razne objave.

Umetniške podobice. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je izdalo 25 različnih podobice. Te podobice domačega izdelka po umetniški vrednosti in po globoki religioznosti presegajo večino inozemskega blaga te vrste. Primerne so za ljudstvo in šolsko mladino. Z narečanjem teh podobice obenem podpirate važne namene ACM in svete Cerkve. Zato jih toplo priporočam. — † Gregorij, škof.

Uradni jezik v dopisovanju z avstrijskimi oblastvi. Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z dopisom z dne 12. marca 1931 Pov. II/2 Nr. 316/1 sporočila škof. ordinariatu, da je ministrstvo za zunanje zadeve odločilo, »naj bodo vsi odgovori naših oblasti na nemške naprosbe avstrijskih oblastev izdelani v našem jeziku. Samo ako naše oblastvo prvo nekaj naproša od avstrijskih oblastev, sme biti iz vljudnosti dopis sestavljen v nemščini. Pač pa morajo naša oblastva pri dopisovanju z avstrijskimi oblastvi vedno uporabljati pravilna nemška imena avstrijskih krajev in oseb, ker se je tudi avstrijska vlada zavezala, da bo recipročno postopala.« — O tem se župni uradi obveščajo radi ravnanja.

Rentni davek. Finančno ministrstvo je z razsodbo z dne 17. februarja 1931 št. 11.972 odločilo, da morajo tudi župni nadarbinarji plačevati rentni davek od zakupnine in najemnine.

Društvo za krščansko umetnost v Ljubljani je bilo na občnem zboru dne 23. marca 1931 po soglasnem sklepu navzočih članov razpuščeno.

Prošnjam za podelitev župnije morajo kompetenti v vsakem primeru priložiti tudi »kompetenčno razpreglednico«. Tiskovina se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

»Izseljeniški vestnik« Družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev (št. 4) je bil razposlan vsem župnim in duhovnijskim uradom po en izvod. Nadaljnji izvodi so brezplačno na razpolago pri Družbi.

Duhovne vaje v Domu duhovnih vaj v Ljubljani bodo v II. četrtletju 1931: Za duhovnike: od 15. do 19. junija; za moške: od 27. junija do 1. julija; za fante: od 23. do 27. maja. Ostali čas v tem četrtletju je na razpolago župnijam in organizacijam, ki žele prirediti lastne tečaje v Domu.

30.

Slovstvo.

Kvišku zdaj dežela vsa! O knjigi še naslednja ocena in priporočilo:

»Živimo v času katoliške akcije. Mnogo pa je o njej še nejasnega, marsikaj zmetnega v naziranju naših ljudi. Ta nezaupno vprašuje: Kaj dela KA? Oni poizveduje: Rad bi delal za KA, pa ne vem, kako. Tretji zdvojen pričakuje rešitve le po velikem svetniku, ki naj bi reševal sedanjo zlo dobo in človeštvo. — Vsakdo bodi vedno in povsod ves katoliški in apostolski! V tem tiči vse bistvo KA. Ne pričakujmo torej svetnikov, temveč vsakdo izmed nas naj se skuša versko in apostolsko poglobiti, pa bo jela med nami cveteti živa KA. — Kako naj se vse naloge KA izvajajo, popisuje res lepo, živahno, nazorno in do podrobnosti izčrpno knjiga: »Kvišku zdaj dežela vsa!« Vse, prav vse, kar naj vsak dobro misleč katoličan pri nas ve o versko-apostolskih nalogah, je zbrano in opisano v tej brošuri. Knjiga je tudi zelo praktična. S tem je izpolnjena vrzel, kako vcepiti pojmovanje nalog KA slehernemu našemu človeku v lahkoumveni obliki, in mu dati nekak priročnik, vodilo za vse lepe naloge in cilje KA. — Knjigo vsem prav toplo priporočamo v nakup, čitanje in ravnanje po njej. — Škofijski odbor KA v Ljubljani.«

Adrian Egger: Kirchliche Kunst- und Denkmalpflege. II. Teil. Bressanone. 1930. Str. 43—114. — Lani je izšel I. del tega dela, pravkar pa je zapustil tiskarno II. del, III. izide v kratkem. Drugi del govori o varovanju, ohranjanju in shranjevanju umetnin. Dalje podaja navodila, kako je treba obravnavati ne več uporabne izdelke, kako popravljati cerkve, kipe, slike in cerkvene posode; kako ravnati s cerkvenimi arhivi, knjižnicami in škofijskimi muzeji. Navodilo je sicer kratko, toda zgoščeno in prav uporabno.

Josip Volc: Otroci. Poglavlja o vzgoji. I. in II. del. Založila prodajalna KTD (Ničman) v Ljubljani. Cena posameznemu zvezku 25 Din. — Prvemu zvezku je sledil v kratkem drugi, da je sedaj delo popolno. Delo je že svoj čas, ko se je postopoma objavljalo v »Bogoljubu«, vzbujalo pozornost. Na novo predelano in izoblikovano ima še večjo vrednost. Kratki, a temeljiti in praktični sestavki posameznih poglavij kažejo na izkušenega pedagoga. — Knjiga bo staršem in vzgojiteljem sploh dobro služila. — Priporočamo.

Rodriguez - Vodenik: Vaja v krščanski popolnosti. 1. knjiga. Izdal in založil »Glasnik presv. Srca Jez.« v Ljubljani. Cena 10 Din. — To znamenito delo španskega jezuita bo, preloženo v slovenski jezik, izhajalo četrtletno v zvezkih po približno 128 strani in bo vseh zvezkov devet. Za majhen znesek si bo mogoče nabaviti celotno delo. Priporočamo.

Dr. Josip Jerše: Pozdravljena, Kraljica! Šmarnice za l. 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 291 strani. Cena vezani knjižici 45 Din. — Te šmarnične govore je govoril v lanskem majniku v ljubljanski stolnici znani šmarnični pridigar dr. Jerše. Knjižica je vredna priporočila in bo dobro služila za majnik letos in v prihodnjih letih.

Konkurzni razpis.

Razpisuje se župnija Kolovrat v moravski dekaniji. Pravilno opremljene prošnje je nasloviti na škof. ordinariat. Rok za vlaganje prošenj se zaključi 20. maja 1931.

Škofijska kronika.

Cerkvena odlikovanja. Za papeževega tajnega komornika je bil v zvezi s 25letnim jubilejem škof. zavoda sv. Stanislava imenovan direktor gimnazije tega zavoda Anton Koritnik. — Za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja je bil imenovan dr. Gregorij Pečjak, gimn. profesor v Ljubljani. — Za škof. duhovne svetnike so bili imenovani: Jakob Ogrizek, župnik v Pečah, Matija Slak, župnik na Brdu, in Jožef Anžič, župnik in dekanjski upravitelj v Škocijanu pri Mokronogu.

Dekanskih poslov razrešen je bil na lastno prošnjo Alojzij Kurent, župnik v Leskovcu. Za upravitelja dekanije Leskovec je bil imenovan Jožef Anžič, župnik v Škocijanu pri Mokronogu.

Za dušnega pastirja akademikov v Ljubljani je bil imenovan dr. Lambert Ehrlich, univ. prof. v Ljubljani.

Za škofijske nadzornike organistov so bili na novo imenovani: Matija Tomc, učitelj glasbe na škof. gimnaziji v St. Vidu, za dekanijo ljubljanske okolice; Anton Torkar, kaplan v Sv. Križu pri Kostanjevici, za dekanijo Leskovec in Vinko Lovšin, kaplan v Šmartnem pri Litiji, za dekanijo Litija.

Podeljena je župnija Mengeš Jankotu Sušniku, župniku v Kolovratu.

Imenovani so bili: Jožef Klemenčič, kaplan v Dobu, za upravitelja župnije Mengeš; Jožef Rogelj, župnik v Nemški Loki, za ekskurendo-upravitelja župnije Spodnji log in Franc Šušteršič, župnik v Selcih nad Škofjo Loko, za ekskurendo-upravitelja župnije Bukovščica.

Stalna pokojnina je dovoljena: Janezu Kalanu, resign. župniku v Ljubljani, in Jakobu Benedičiču, župniku v Bukovščici.

Umrli sta: Anton Jamnik, zlatomašnik in vp. župnik, v Stari Loki dne 2. aprila 1931 v starosti 82 let, in Martin Kerin, duhovnik misijonske družbe v Ljubljani, dne 6. aprila 1931 v starosti 62 let. — Naj v miru počivata!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 16. aprila 1931.

Vsebina: 23. Papeževa okrožnica »Casti connubii«. — 24. Iz Acta Apostolicæ Sedis. — 25. 1500 letnica efeškega koncila. — 26. Konferenca Sodalitatis ss. C. J. v letu 1930. — 27. Cerkvena oznanila. — 28. Razstava cerkvenih paramentov in posod. — 29. Razne objave. — 30. Slovestvo. — 31. Konkurni razpis. — 32. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodiec. Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.